

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MUITINĖS DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. gegužės 29 d. Nr. FA-P-60-6-66
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento
direktorės Jolitos Korzunienės
2008-06-04 pavedimą Nr. P-60-6 ir
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento
direktoriaus Rimanto Sanajevo
2009-04-10 pavedimą Nr. P-60-6-11

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Marijona Brazionienė (grupės vadovė)
Aldona Čaplikienė
Dainora Paužinskienė

Auditas pradėtas 2008-06-06
Auditas baigtas 2009-05-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Turinys	2
Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	3
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai dėl finansinės atskaitomybės	6
1.1. Dėl ilgalaikio turto apskaitos	6
1.2. Dėl kitų išlaidų apskaitos	7
2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	8
1.3. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo ir jų planavimo	8
1.4. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	9
1.5. Kiti pastebėjimai	10
REKOMENDACIJOS	11
Pažanga šalinant nustatytus Trūkumus	11

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vykdant Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktorės Jolitos Korzunienės 2008-06-04 pavedimą Nr. P-60-6 ir Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktoriaus Rimanto Sanajevo 2009-04-10 pavedimą Nr. 60P-6-11. Auditą atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Marijona Brazionienė (grupės vadovė) ir Dainora Paužinskienė, vyresnioji valstybinė auditorė Aldona Čaplikienė.

Audituojamasis subjektas – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, identifikavimo kodas – 188656838, adresas: A. Jakšto g. 1/25, LT-01105 Vilnius.

Audituojamu laikotarpiu departamentui vadovavo l. e. generalinio direktoriaus pareigas Ramutė Liupkevičienė, vyriausiojo buhalterio funkcijas atliko Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkas Arūnas Bartaška.

Audito tikslas – įvertinti audituojamojo subjekto 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2008 metų departamento ir jam pavaldžių įstaigų finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai.

Audito metu buvo vertintos departamento 2008 metų suvestinės finansinės atskaitomybės ataskaitos:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1) su priedais Nr. 1, 2, 3;
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3) su priedu;
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4) su priedu;
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);

- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8).

Audituotos planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos:

- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1) su priedu;
- Vidaus reikalų sistemos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės saugumo departamento, Krašto apsaugos ministerijos, Generalinės prokuratūros, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų, teisėjų ir karių valstybinių pensijų plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-7);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11);
- Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12);
- Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo ataskaita (forma Nr. BFP-25).

Departamento 2008 metų patikslintas asignavimų planas – 186 059,4 tūkst. Lt, iš jų 2008 metų kasinių išlaidų – 181 379,4 tūkst. Lt:

- programai „Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimas“ vykdyti, įskaitant patikslinimus, skirta 157 968,4 tūkst. Lt, o panaudota 154 958,7 tūkst. Lt;
- programai „Lietuvos Respublikos muitinės elektroninės muitinės diegimas ir ją aptarnaujančių informacinių sistemų priežiūra“ vykdyti skirta 23 732,0 tūkst. Lt, panaudota 23 709,7 tūkst. Lt;
- Specialiajai pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės programai vykdyti, įskaitant nepanaudotą praėjusių metų likutį, skirta 2 347,9 tūkst. Lt bendrojo finansavimo lėšų, o panaudota 1 592,4 tūkst. Lt;
- Specialiajai priemonių muitinės formalumams atlikti programai vykdyti, įskaitant nepanaudotą praėjusių metų likutį, skirta 1 959,1 tūkst. Lt, panaudota 1 068,9 tūkst. Lt, o nepanaudota 890,2 tūkst. Lt¹.
- iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo² departamentui skirta 52 tūkst. Lt, o panaudota 49,7 tūkst. Lt³.

¹ Departamentas nurodė, kad 2008 m. gruodžio mėnesį išlaidoms buvo naudojamos Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimo programos lėšos.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-09 nutarimas Nr. 660 „Dėl lėšų skyrimo“.

³ Medininkų poste nukentėjusio pareigūno ir žuvusių pareigūnų šeimų narių vienkartinėms išmokoms ir minejimo organizavimo išlaidoms padengti.

Muitinės departamentas turi devynias pavaldžias įstaigas: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių teritorines muitines, Muitinės kriminalinę tarnybą, Muitinės informacinių sistemų centrą, Muitinės mokymo centrą ir Muitinės laboratoriją.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁴ ir valstybės kontrolieriaus įsakymais⁵.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui buvo taikomi du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- ▶ 0,5 proc. visų kasinių išlaidų – 906,9 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.
- ▶ 0,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 1 748,7 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, buvo vertinamas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Buvo atliktas Muitinės departamento veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys.

Vertinant vidaus kontrolę Muitinės departamente ir Klaipėdos teritorinėje muitinėje buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis, nustatytas kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas. Kauno teritorinėje muitinėje ir Muitinės kriminalinėje tarnyboje susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis.

Audito metu ištyrėme ir įvertinome departamento vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams. Įvertinome departamento numatytas priemones vidaus kontrolės rizikai mažinti ir valdyti, atlikome kontrolės testus ilgalaikio ir trumpalaikio turto, darbo užmokesčio, išlaidų apskaitos srityse ir pagal jų rezultatus įvertinome vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą ir nuoseklumą. Siekdami įgyvendinti audito tikslus ir sumažinti audito riziką, pagal sudarytas audito programas

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-02-22 įsakymas Nr. V-37 „Dėl 2008 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir 2008-10-21 įsakymas Nr. V-232 „Dėl 2008 m. finansinio (teisėtumo) audito sisteminių tyrimų sričių audito rezultatų pateikimo ir apibendrinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

departamente atlikome ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, pinigų, įsiskolinimų ir išlaidų apskaitos mažos apimties audito procedūras. Departamentui pavaldžiose įstaigose (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos teritorinėse muitinėse, Muitinės kriminalinėje tarnyboje, Muitinės informacinių sistemų centre) atlikome ilgalaikio turto, darbo užmokesčio, išlaidų, pajamų apskaitos didelės apimties savarankiškas audito procedūras. Įvertiname valstybės biudžeto asignavimų 2009 metų poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl finansinės atskaitomybės

1.1. Dėl ilgalaikio turto apskaitos

1.1.1. Muitinės informacinių sistemų centras 2008 metais vykdė valstybės investicijų projektą, kurio tikslas – įrengti nepertraukiamą integruotos muitinės informacinės sistemos veikimą užtikrinančią rezervinio elektros maitinimo sistemą. Su UAB „Fima“ pasirašytos sutarties vertė – 903,2 tūkst. Lt. Įstaiga apskaitė įrangą už 522,0 tūkst. Lt, o 381,2 tūkst. Lt atliktų darbų vertę padidino pastato vertę. Visos išlaidos priskirtos išlaidų ekonominės klasifikacijos kodui 3.1.1.3.1.2 „Kitos mašinos ir įrenginiai“.

Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 23 p.⁶ ir Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 3.1 p. statinių vertė gali būti didinama tik atlikus jų esminį pagerinimą, kuris apima statinių rekonstrukciją ir kapitalinį remontą.

Pagal pateiktus dokumentus (valstybės investicijų projektą, sutartį su UAB „Fima“, techninio darbo projekto aiškinamąjį raštą, darbų atlikimo ir priėmimo perdavimo aktus), Statybos įstatymą⁷ ir Statybos techninį reglamentą⁸ nustatyta, kad Muitinės informacinių sistemų centre nebuvo atlikti pastato esminio pagerinimo darbai.

Muitinės informacinių sistemų centras neatlikęs pastato esminio pagerinimo darbų nepagrįstai 381,2 tūkst. Lt padidino pastato vertę, todėl departamento 2008 m. finansinės atskaitomybės formoje Nr. 3 duomenys apie negyvenamuosius pastatus, kitas mašinas ir įrenginius yra neteisingi.

⁶ Ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo darbai finansuojami iš sąmatoje numatytų lėšų turtui įsigyti ir kurti. Darbų atlikimo išlaidomis didinama ilgalaikio turto (objekto) įsigijimo savikaina.

⁷ Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, 1996-03-19 Nr. I-1240, 18 ir 20 str.

⁸ Statybos techninis reglamentas STR 1.01.08:2002 „Statinių statybos rūšys“.

1.1.2. Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 22.2 p. ilgalaikis turtas apskaitoje registruojamas iš kitos įstaigos, įmonės ar organizacijos nustatyta tvarka perimto ilgalaikio turto perdavimo-priėmimo akte nurodyta įsigijimo verte. Muitinės informacinių sistemų centras programinę įrangą „Asycuda“, kompaktinį diską „Asycuda“ ir siųstuvą-imtuvą „ProCurve“ (inventoriniai Nr. 01010031, 01010030, 01410094) 010 ir 014 buhalterinėse sąskaitose apskaitė nenurodęs vertės.

1.1.3. Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo⁹ 6 str. 2 d. ir 12 str. 4 d., ūkinio įvykio dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu. Muitinės kriminalinė tarnyba naudojamų kiemo statinių (2003-11-07 sutartis Nr. 03-0039 su Komerciniu banku, 2.2 p.), kurių vertė nenustatyta, neapskaitė apskaitos registruose.

Muitinės informacinių sistemų centras nematerialųjį turtą apskaitė nenurodęs vertės, o Muitinės kriminalinė tarnyba neapskaitė kiemo statinių, todėl departamento suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) sumažinti 010, 012 sąskaitų likučiai.

1.2. Dėl kitų išlaidų apskaitos

1.2.1. Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 275 p. sąskaita 210 „Paskirstytinos išlaidos“ skirta išlaidų, kurios dėl įvairių priežasčių susidarymo momentu negali būti priskirtos prie atitinkamos produkcijos, paslaugų, darbų faktinių išlaidų, ir išlaidų, kurios į faktines išlaidas įtrauktinos būsimaisiais laikotarpiais, apskaitai. Departamento suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse 210 „Paskirstytinos išlaidos“ sąskaitos likutis yra 84,8 tūkst. Lt. Audito metu išsiaiškinta, kad departamentas ir pavaldžios įstaigos skirtingai apskaitė 2009 metų automobilių draudimo, spaudos prenumeratos išlaidas (pvz.: departamentas, Kauno ir Vilniaus teritorinės muitinės šias išlaidas apskaitė 210 sąskaitoje, o Muitinės kriminalinė tarnyba (visas minėtas išlaidas), Klaipėdos teritorinė muitinė (dalį šių išlaidų) apskaitė 200 sąskaitoje). Todėl suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse negalima įvertinti sąskaitos 210 „Paskirstytinos išlaidos“ likučio.

Negalime patvirtinti suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanso 84,8 tūkst. Lt 210 sąskaitos likučio, nes departamente ir pavaldžiose įstaigose lėšos apskaitomos skirtingai.

⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

1.2.2. Audito metu vertinant vidaus kontrolę Klaipėdos teritorinėje muitinėje buvo nustatyti pažeidimai, susiję su tarnybinio transporto išlaikymo išlaidų apskaičiavimu ir jų nurašymu, transporto naudojimu. Valstybės kontrolė 2008-12-09 rašte Nr. S-(60-1.10.1)-2267 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“ departamento Vidaus audito tarnybai rekomendavo atlikti transporto išlaikymo išlaidų auditą.

Audito metu, pagal apskaitos dokumentus, kurie skirti patvirtinti išlaidas degalams ir kurui, nebuvo galima nustatyti ūkinių operacijų tapatumo. Nustatyta, kad kelionės lapuose nepakanka informacijos apie maršrutus, neužpildyti privalomi kelionės lapų duomenys, nurašant kurą nesilaikyta Klaipėdos teritorinės muitinės viršininko 2007-12-29 įsakymu Nr. RŽ3-462 patvirtintų kuro normų. Kelionės lapo antroje pusėje nurodyto nuvažiuoto atstumo suma neatitinka pirmame puslapyje spidometro rodmenų laikotarpio pradžioje ir pabaigoje skirtumo, todėl negalima patvirtinti faktiškai nuvažiuoto atstumo. Kelionės lapuose daug taisymų, kurie nepatvirtinti atsakingų asmenų parašais. Klaipėdos teritorinė muitinė nevedė degalams įsigyti skirtų magnetinių kortelių judėjimo apskaitos ir nebuvo paskirti už korteles materialiai atsakingi asmenys. Auditorių nuomone, Klaipėdos teritorinės muitinės taikytos transporto išlaikymo išlaidų vidaus kontrolės procedūros buvo neveiksmingos. Minėti pažeidimai nustatyti ir departamento vidaus audito metu.

Pastebėtina, kad Klaipėdos teritorinė muitinė transporto išlaikymo išlaidoms naudojo ne tik Lietuvos Respublikos muitinės veiklos organizavimas programos lėšas, bet ir Specialiosios priemonių muitinės formalumams atlikti programos lėšas¹⁰.

Klaipėdos teritorinės muitinės apskaitos dokumentai nepatvirtina ūkinių operacijų, susijusių su tarnybinio transporto kuro išlaidomis, todėl negalime įvertinti departamento suvestinėje Biudžeto sąmatų įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) Klaipėdos teritorinės muitinės 288,2 tūkst. Lt išlaidų transporto kurui.

2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

1.3. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo ir jų planavimo

2.1.1. Išnagrinėjus vykdomoms programoms skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą nustatyta:

¹⁰ Klaipėdos teritorinė muitinė iš 180 tūkst. Lt Specialiajai priemonių muitinės formalumams atlikti programai skirtų lėšų transporto išlaikymui planavo panaudoti 163,4 tūkst. Lt asignavimų, o faktiškai panaudojo 153,2 tūkst. Lt.

- Muitinės kriminalinės tarnyba ir UAB Rytų skirstomieji tinklai 2008-11-04 pasirašė sutartį Nr. 08/057 dėl elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugos. Sutarties 3.2.3 p. nurodyta, kad visiškai už atliktus darbus atsiskaitoma gavus skirstomųjų tinklų operatoriaus raštišką pranešimą apie rangos sutartyje numatytų darbų pabaigą, bet ne anksčiau negu 2009 m. sausio 15 d. Muitinės kriminalinė tarnyba nesilaikydama šios nuostatos 2008 m. gruodžio 30 d. pagal 2008 m. gruodžio 5 d. UAB „Rytų skirstomieji tinklai“ išrašytą avansinio mokėjimo sąskaitą sumokėjo 46,5 tūkst. Lt sutartyje nenumatytą avansą.
- Muitinės informacinių sistemų centras pagal su „Oracle EAST Central Europe Limited“ 2008-11-19 sutartį Nr. 3F-046 įsigijo licenciją 5 procesoriams su 3 metų techniniu aptarnavimu už 786,4 tūkst. Lt, apskaitė 010 sąskaitoje „Nematerialusis turtas“ ir iš investicijoms skirtų lėšų sumokėjo už 3 metų licencijų techninį aptarnavimą.

Muitinės kriminalinė tarnyba ir Muitinės informacinių sistemų centras nurodytais atvejais nerezultatyviai naudojo biudžeto lėšas.

2.1.2. Tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto (2003-06-16 įstatymo Nr. IX-1635 redakcija) 30 str. 1 d. 2 punkte nurodyta, kad pavyzdlingai atliekantys tarnybines pareigas muitinės pareigūnai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimu Nr. 1167 (2008-11-12 nutarimo Nr. 1134 redakcija) patvirtinto Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo 4 punktą, kiekvienu atveju, nurodytu Aprašo 2.1–2.5 punktuose, vienkartinė piniginė išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos. Pažeidžiant šį punktą, Vilniaus teritorinės muitinės septyniems pareigūnams per 2008 metus tuo pačiu pagrindu (atlikus vienkartinės ypatingos svarbos užduotis) skirta¹¹ ir išmokėta po antrą vienkartinę piniginę išmoką. Išmokant pareigūnams vienkartinės pinigines išmokas, 8,25 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų buvo panaudota nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

1.4. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Audito metu Muitinės kriminalinėje tarnyboje ir Kauno teritorinėje muitinėje nustatyti atvejai, kad kelionės lapuose nurodyti asmenys automobilius vairavo ir kuro pylė darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nenurodytu laiku (po darbo valandų arba poilsio dienomis). Be to, nustatyta, kad vykstant į komandiruotę Lietuvoje tarnybiniu transportu ne visada buvo rašomos

¹¹ Muitinės departamento l. e. p. generalinės direktorės R. Liupkevičienės 2008-11-19 įsakymu Nr. 1P-454 (2 pareigūnams po 100 proc. pareiginės algos-4,7 tūkst. Lt) ir Vilniaus teritorinės muitinės viršininko J. Pangonio 2008-12-12 įsakymu Nr. 1P-666K (5 pareigūnams-3,55 tūkst. Lt).

komandiruotės, todėl negalima įsitikinti, ar į kitus miestus buvo tikrai vykstama tarnybos tikslais. Pastebėjimai apie Klaipėdos teritorinėje muitinėje nustatytus pažeidimus naudojant tarnybinį transportą pateikti ataskaitos 1.2.2 p.

Dėl nenustatytų tinkamų vidaus kontrolės procedūrų yra rizika, kad Muitinės kriminalinėje tarnyboje, Kauno ir Klaipėdos teritorinėse muitinėse tarnybiniai automobiliai buvo naudojami ne tik įstaigos veikai ir neefektyviai.

1.5. Kiti pastebėjimai

2.3.1. Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 317 p. nurodyta, kad užbalansinė sąskaita 001 „Išsinuomotas turtas“ skirta iš kitų įmonių, įstaigų ir organizacijų gauto pagal nuomos arba panaudos sutartis turto apskaitai, kurioje turtas registruojamas sutartyse nurodyta verte pagal nuomotojus, panaudos davėjus ir turto objektus. Įstaiga pažeisdama taisyklės pagal panaudos sutartis naudojamą žemės sklypą (0,0802 ha), esantį Šilutėje, Aukštumalės g. 5, administracinės patalpas (122,7 kv. m) ir žemės sklypą (10214,7 kv. m), esančius Klaipėdoje, Liepų g. 79b, apskaitė nenurodydama jų vertės. Pažymėtina, kad įstaiga apie šį pažeidimą buvo informuota Valstybės kontrolės 2008-05-23 raštu Nr. S-(60-1.10.1)-1083.

Suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse užbalansinės sąskaitos (001) likutis mažesnis, nes Klaipėdos teritorinėje muitinėje neapskaitytas pagal panaudos ir nuomos sutartis naudojamas ilgalaikis turtas.

2.3.2. Pagal su UAB „ERP“ sudarytą 2008-02-29 sutartį Nr. 11B-65 departamentas 2008 metais sumokėjo 1 022,7 tūkst. Lt už: informacijos rinkimą, apdorojimą, būdų poreikių ir būdų analizę dėl muitinės išorinės ir vidinės svetainės, svetainės projektavimo darbus, išorinės svetainės sukūrimą, testavimą ir įdiegimą gamybinėje aplinkoje. Audito metu išsiaiškinta, kad sukurtos programinės įrangos naudoti planuota apimtimi negalima, nes neįsigyta serverių ir licencijų. Iš pateiktos medžiagos nustatyta, kad projektas vykdomas toliau, 2009-03-16 pasirašytas sutarties 3.2 p. numatytų etapų (lentelės 1, 2, 3 ir 4 etapai) perdavimo aktas. Produktas kuriamas, nors nėra įsigyta „EMC DOCUMENTUM“ licencijų ir serverių, todėl yra rizika, kad sukurtas produktas negalės būti naudojamas planuotoms funkcijoms vykdyti, o naudojant šias licencijas gali būti pažeistos gamintojo nustatytos autorinės teisės.

Atkreipiamo departamento vadovybės dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2003-12-23 Nr. IX-1946) 7 str. biudžeto asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkanti

programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, jos pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymo 21 str. 1 d. ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 4 p., biudžetinės įstaigos vadovas atsako už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą, o pagal taisyklių 20 p. vyriausiasis buhalteris atsako už tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

REKOMENDACIJOS

1. Ataskaitos 1.1.1.–1.1.3 ir 2.3.1 p. nurodytą turtą apskaityti teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų:
 - ūkinių operacijų atlikimą laikantis sutarčių nuostatų (ataskaitos 2.1.1 p.);
 - pavaldžių įstaigų išlaidų tinkamą apskaitą (ataskaitos 1.2.1 p.);
 - vienkartinių išmokų skyrimą pagal teisės aktus (ataskaitos 2.1.3 p.).
3. Atsižvelgus į teritorinių muitinių veiklos specifiką, nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisės aktų laikymąsi apskaitant transporto naudojimo ir su jo išlaikymu susijusias išlaidas (ataskaitos 1.2.2 p. ir 2.2 p.).

PAŽANGA ŠALINANT NUSTATYTUS TRŪKUMUS

Pažymime departamento ir jam pavaldžių įstaigų pažangą vykdant audito metu raštu ir žodžiu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus:

- Muitinės informacinių sistemų centras 2009 m. gegužės 11 d. atliko pastato ir kito ilgalaikio turto vertės koregavimus (ataskaitos 1.1.1 p.–1.1.2 p.);
- Muitinės kriminalinė tarnyba 2008 m. gruodžio mėnesį ištaisė ilgalaikio turto ir jo nusidėvėjimo (administracinio pastato, nematerialiojo turto ir kito materialiojo turto) apskaitos klaidas, nurodytas 2009-01-13 rašte Nr. S-(60-1.10.1)-56 „Dėl trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“;
- departamentas 2009 m. balandžio mėnesį pasirašė Susitarimo dėl valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo su Turto banku pakeitimus, kad būtų užtikrintas Valstybės ir

savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 81 straipsnyje numatytų principų laikymasis;

- Muitinės informacinių sistemų centras 2008 m. gruodžio mėnesį sumažino 2 683,7 tūkst. Lt užbalansinės sąskaitos (002) likutį;
- departamentas, atsižvelgęs į raštuose nurodytus ilgalaikio turto apskaitos vidaus kontrolės trūkumus, pakeitė ilgalaikio turto priėmimą ir laikymą reglamentuojančias taisykles;
- departamentas šiuo metu derina ir ruošia sutartį dėl teisės naudoti produktus ne gamybinei eksploatacijai nepažeidžiant gamintojo autorinių teisių licencijų (ataskaitos 2.3.2 p.);
- Klaipėdos teritorinėje muitinėje atliktas transporto išlaikymo išlaidų vidaus auditas, nubauti kalti asmenys (ataskaitos 1.2.2 p.);
- Muitinės departamentas pakeitė darbuotojų skatinimo taisykles ir pavedė atlikti tarnybinių tyrimą dėl Vilniaus teritorinėje muitinėje neteisėtai išmokėtų vienkartinių išmokų (ataskaitos 2.1.3 p.);
- Klaipėdos teritorinė muitinė kreipėsi į ūkio subjektus dėl pagal panaudos sutartis naudojamo žemės sklypo vertės nustatymo (ataskaitos 2.3.2 p.);
- departamentas 2009-01-13 įsakymu Nr. 1B-15 patvirtino bendrą apskaitos politikos formavimo ir įgyvendinimo nuostatas, bendrą sąskaitų planą (ataskaitos 1.2.1 p.).

6-ojo audito departamento direktorius

Rimantas Sanajėvas

Audito plėtros departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Marijona Brazionienė

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl muitinės departamente prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos atlikto
finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Raštai, kuriais audito metu buvo teikiamos rekomendacijos

Eil. Nr.	Kam buvo siųstas raštas Nr. ir data	Rašto pavadinimas	Ištaigos atsakymas rašto Nr. data, pavadinimas	Pastabos
1.	Departamentui 2008-10-07 Nr. S-(60-1.10.1)-1859	„Dėl asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti poreikio 2009 metams planavimo vertinimo rezultatų“	2008-10-24 Nr. 3B-2.22-9849 „Dėl Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo“	Priimtas rekomendacijų įgyvendinimo planas
2.	Departamentui 2008-12-09 Nr. S-(60-1.10.1)-2267	„Dėl vidaus kontrolės vertinimo“	2008-12-22 Nr. 3B-4-5-11847 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“	Priimtas rekomendacijų įgyvendinimo planas
3.	Klaipėdos teritorinei muitinei 2008-12-09 Nr. S-(60-1.10.1)-2268	„Dėl vidaus kontrolės“	2008-12-23 Nr. (LM05)20/14-23188 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“	Priimtas rekomendacijų įgyvendinimo planas
4.	Departamentui 2009-01-13 Nr. S-(60-1.10.1)-59	„Dėl trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“	2009-01-30 Nr. 3B-7.14-944 „Dėl informacijos apie audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo“, 2009-05-05 Nr. 3B-7.14-4101 „Dėl informacijos apie rekomendacijų įgyvendinimą pateikimo“	Priimtas rekomendacijų įgyvendinimo planas
5.	Muitinės kriminalinei tarnybai 2009-01-13 Nr. S-(60-1.10.1)-56	„Dėl trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“	2009-01-16 rašte Nr. 3R-3-1 „Dėl priemonių rekomendacijoms įgyvendinti“	Rekomendacijos įgyvendintos
6.	Muitinės informacinių sistemų centrui 2009-01-13 Nr. S-(60-1.10.1)-58	„Dėl trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“	2009-01-15 Nr. IS-3.33-68 „Dėl MISC trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“	Rekomendacijos įgyvendintos
7.	Klaipėdos teritorinei muitinei 2009-01-13 Nr. S-(60-1.10.1)-57	„Dėl trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės“	2009-01-27 Nr. (LM04)-20/14-1524 „Dėl Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo“	Rekomendacijos įgyvendintos
8.	Departamentui 2009-05-20 Nr. S-(60-1.10.1)-1155	„Dėl 2008 metų audito rezultatų“	2009-05-28 Nr. 3B-7.14-4967	Į pastabas atsižvelgta
9.	Klaipėdos teritorinei muitinei 2009-05-20 Nr. S-(60-1.10.1)-1151	„Dėl 2008 metų audito rezultatų“		
10.	Kauno teritorinei muitinei 2009-05-20 Nr. S-(60-1.10.1)-1152	„Dėl 2008 metų audito rezultatų“		

11.	Muitinės kriminalinei tarnybai 2009-05-20 Nr. S-(60-1.10.1)–1153	„Dėl 2008 metų audito rezultatų“		
12.	Departamentui 2009-05-29 Nr. S-(60-1.10.1)–1337	„Dėl 2008 metų audito rezultatų“		

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl muitinės departamente prie Lietuvos
 Respublikos finansų ministerijos atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacijos punktas valstybinio audito ataskaitoje	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
1	2	3	4	5
1	1.1.1.–1.1.3. ir 2.3.1.	Apskaityti ataskaitoje nurodytą turtą teisės aktų nustatyta tvarka.	2008-08-01	Iš dalies įgyvendinta (1.1.1 ir 1.1.2. p.) Apskaityti Muitinės kriminalinės tarnybos naudojamus kiemo statinius. Apskaityti Klaipėdos teritorinės muitinės pagal panaudos sutartis naudojamą žemės sklypą Šilutėje, Aukštumalės g. 5
2	2.1.1.	Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų ūkinių operacijų atlikimą laikantis sutarčių nuostatų	2008-09-30	Papildyti pareigūnų, atsakingų už sutarčių vykdymą, pareigybės aprašymus, užtikrinant ūkinių operacijų atlikimą laikantis sutarčių nuostatų. Papildyti teisės aktus, reglamentuojančius ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto viešojo pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą, nustatant, kad teisinėje ir finansinėje viešojo pirkimo sutarties vykdymo priežiūroje dalyvautų šios sutarties projektą parengusios viešojo pirkimo komisijos darbe dalyvavę teisės ir finansų specialistai, kurie yra susipažinę su sutarties ir pirkimo objekto specifiką.
3	1.2.1.	Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų pavaldžių įstaigų išlaidų tinkamą apskaitą.	2008-09-30	Įgyvendinta (pažymėta ataskaitos pažangos dalyje).
4	2.1.3.	Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų vienkartinį išmokų skyrimą pagal teisės aktus	2009-06-30	Atlikti tarnybinių tyrimą dėl galimai neteisėtų Vilniaus teritorinės muitinės pareigūnų veiksmų, išmokant vienkartinę pinigines išmokas.
5	1.2.2., 2.2.	Atsižvelgus į teritorinių muitinių veiklos specifiką, nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisės aktų laikymąsi transporto naudojimo ir su jo išlaikymu susijusių išlaidų apskaitos srityje.	2009-08-01	Iš dalies įgyvendinta (pažymėta ataskaitos pažangos dalyje). Patvirtinti Klaipėdos teritorinėje muitinėje skirtingas kelionės lapų formas lengviesiems, pažeidimų prevencijos patruliniais, muitinės kinologų, muitinės palydos ir krovininiams automobiliams.